

**Česká školní inspekce
Inspektorát v Kraji Vysočina
Zborovská 3, 586 01 Jihlava**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIJ-466/24-J
Sp. zn. ČŠIJ-S-91/24-J

Název	Základní škola a Mateřská škola Černovice, příspěvková organizace
Sídlo	Bělohrobského 367, 394 94 Černovice
E-mail	zs.cernovice@worldonline.cz
IČO	62 540 106
Identifikátor	600 061 337
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jana Smrčková
Zřizovatel	Město Černovice
Místo inspekční činnosti	Bělohrobského 367, Černovice
Inspekční činnost na místě	13., 15. a 18. – 19. 3. 2024

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení informací o vzdělávání a činnosti školy, podmínkách, průběhu a výsledcích vzdělávání, naplňování školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. a), b), c) zákona č. 561/2004Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Právnícká osoba Základní škola a Mateřská škola Černovice, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost mateřské školy, základní školy, školní družiny, školní jídelny a školní jídelny-výdejny. V aktuálním školním roce je ve třech třídách mateřské školy evidováno 74 dětí, z toho jedno s podpůrnými opatřeními a čtyři s odlišným mateřským jazykem. Základní škola v devíti třídách vykazuje 156 žáků, z toho 45 žáků s podpůrnými opatřeními a 16 žáků s odlišným mateřským jazykem. Zájmové vzdělávání ve školní družině navštěvuje ve třech odděleních 89 žáků.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy nastoupila do funkce ve školním roce 2022/2023. V souvislosti s problémovými vztahy v pedagogickém sboru základní školy v předchozím období proběhlo na konci roku 2023 výzkumné šetření externími odborníky zaměřené do oblasti pracovního života a pracovního zdraví učitelů. Nad zjištěnými výsledky bylo realizováno supervizní setkání a interaktivní seminář s vedením školy i pedagogickým sborem. Konstatován byl pozitivní posun ve stabilizaci školy, avšak i přetrvávání nedůvěry a obav některých pedagogů, riziko občasných zásahů zvenčí a snahy o destabilizaci školy. Efektivita některých již uplatňovaných doporučení (např. budování nové kultury školy, respektu a důvěry, otevřenost a transparentnost záměrů) se již začíná pozvolna projevovat.

Ředitelka v rámci koncepčních záměrů rozvoje školy zmapovala oblasti činnosti a stanovila reálné cíle. Pro školu získala nadstandardní finanční prostředky, což se pozitivně projevilo v rozšíření spektra aktivit pro děti i žáky. Nastavené záměry (např. zlepšené klima školy, rozvoj čtenářské gramotnosti, podpora programů Ekoškola a Ekoškolka) a vzájemné vztahy se všemi účastníky vzdělávání se daří postupně plnit. Zatím se však nepodařilo vybavit školu dostatečným počtem interaktivních tabulí a modernizovat učebnu informatiky, což omezuje vyšší míru názornosti a představitivosti žáků ve výuce. V účinné spolupráci se zřizovatelem zajistit bezpečný pohyb dětí a žáků na komunikaci před budovou školy.

K účinnému systému řízení přispívají pravidelné porady, kde jsou komunikovány zásadní úkoly a nastavována vhodná opatření s operativně zařazovanými tématy. Průběžně probíhají rozhovory pedagogů s vedením školy, účelně podporující spolupráci členů pedagogického sboru. Hospitační činnost vedení školy je ve vztahu ke zkvalitňování průběhu vzdělávání zajištěna. Z hospitační činnosti inspekčního týmu vyplývá potřeba cíleného zaměření na vzdělávací cíle hodin, diferenciaci učiva a vedení dětí a žáků k sebehodnocení a vzájemnému hodnocení.

Z hlediska organizační struktury systém řízení školy odpovídá její velikosti. Část řídicích kompetencí ředitelka účelně delegovala na další pracovníky. Jako poradní orgán jsou pravidelně využívána jednání pedagogické rady. Ke komunikaci aktérů vzdělávání je účelně využíván informační systém (např. kalendář školy, hromadná sdělení, ankety zákonným zástupcům, omluvenky). Důležité informace jsou také zveřejňovány na webových stránkách školy a v místním zpravodaji Černovicko. Přínosná je spolupráce a sdílení zkušeností s okolními školami.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků účelně vychází z konkrétních potřeb, individuálního zájmu vyučujících a finančních možností školy. Je zaměřeno především na prohlubování dovedností s informačními a komunikačními technologiemi a konkrétních odborností vyučujících.

Pedagogický sbor je stabilní, kvalifikovaný a věkově vyvážený, což umožňuje účelné předávání zkušeností. Základní škola má jednoho začínajícího pedagoga a mateřská škola dva. Nově nastupujícím učitelům je poskytována metodická podpora. Sbor byl personálně posílený o asistentky pedagoga, což se pozitivně projevuje v poskytování podpůrných opatření a péči o děti a žáky.

Materiální a prostorové podmínky školy umožňují realizovat vzdělávací programy. V době od poslední inspekční činnosti se je podařilo výrazně zlepšit, což má pozitivní dopad na průběh a kvalitu výuky.

Hodnocení průběhu vzdělávání

V mateřské škole bylo vytvořeno pro vzdělávání ve třídách přehledné prostředí, ve kterém se děti dobře orientovaly. Jasně nastavená pravidla organizace, pravidelné zařazování činností, ale i individuální přístup ze strany dospělých přispívaly k tomu, že atmosféra ve třídách byla přirozená a uvolněná. Pravidla soužití byla pro děti srozumitelně znázorněna a respektována. Rozvoj prosociálního citění a chování dětí učitelky vhodně podporovaly (např. sociální hry, společné rozhovory v komunitním kruhu).

Připravená nabídka konstruktivních a didaktických her účinně napomáhala po ranním příchodu dětí jejich spontánnímu zapojení do činností. Učitelky je vedly k samostatnému výběru z nabídky, případně je motivovaly ke spolupráci v menších skupinách. V rámci inspekční činnosti bylo zjištěno, že záznamy pedagogické diagnostiky nejsou systematicky využívány k plánování vzdělávacího procesu a cíleně nevedou k diferencované nabídce a přístupu k jednotlivým dětem.

V didakticky zacílených řízených aktivitách učitelky efektivně využívaly širokou škálu vzdělávacích forem a metod. Činnost se všemi dětmi současně vhodně doplňovaly aktivity v malých skupinách a samostatná práce. Aktivity respektovaly individuální dosaženou úroveň dovedností jednotlivých dětí, což se dařilo. Učitelky vedly děti k samostatnému mluvnímu projevu a podněcovaly je k vyjadřování jejich zkušeností a nápadů. Průběžná motivace, pozitivní zpětná vazba a v případě potřeby individuální podpora kladně posilovaly úspěšnost dětí v realizovaných činnostech. Organizace vzdělávání byla plynulá, bez slovní manipulace. Děti měly čas na dokončení všech činností. Úspěšně jsou prováděna společná preventivní logopedická cvičení pedagogickými pracovníci s požadovaným vzděláním (logopedický kurz).

Každodenně prováděné řízené pohybové aktivity (včetně pobytu venku) účinně podporují zdravý vývoj dětí. Pitný režim využívaly děti samostatně, mladší po pobídce učitelky. Odpolední odpočinek zohledňuje individuální potřebu spánku a odpočinku (nabídka klidových činností u stolečků, individuální práce s dítětem).

Hospitované hodiny v základní škole probíhaly většinou v dobré pracovní atmosféře. Učitelé klidným a povzbuzujícím způsobem podněcovali žáky k plnění úkolů, přičemž jim poskytovali dostatek času na vypracování i prostor pro případné dotazy. Vhodně je vedli k přemýšlení, zdůvodňování odpovědí a hledání souvislostí. Občas vhodně využili zkušenosti žáků a spojitost s reálným životem. Výklad vyučujících byl logický a díky využití didaktických pomůcek názorný.

Kromě jedné třídy se žáci aktivně zapojovali do výuky. Neobávali se argumentovat nebo požádat o pomoc a vhodně prokazovali samostatnost. Žáky se speciálními vzdělávacími potřebami vhodně podporovaly asistentky pedagoga. Žáci většinou dokázali pracovat s chybou a hledat strategie řešení problému. Vyučujícími však následně nebylo využito

možnosti například zhodnotit a porovnat vhodnost použitých strategií. Pouze v některých vyučovacích hodinách měli žáci možnost kooperovat a učit se pracovat se svou rolí ve skupině.

V závěru vyučovacích hodin většinou nedocházelo ke zhodnocení naplnění cílů hodin. Příležitost k sebehodnocení, vzájemnému hodnocení a souvislému mluvenému projevu dostávali žáci sporadicky. Diferenciace učiva, vzhledem ke schopnostem a možnostem jednotlivých žáků, nebyla zjištěna.

Školní družina nabízí účastníkům vhodné prostředí. Pestrá nabídka aktivit a vybavení školského zařízení umožňují žákům aktivně odpočívat, relaxovat a věnovat se herním činnostem. Pozitivní je již dlouhodobé zařazování i přírodovědných aktivit a experimentů v rámci projektu Ekoškola, což umožňuje žákům aktivně se zapojit do procesu učení a zvyšuje jejich zájem o environmentální vzdělávání.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Mateřská škola má stanovená pravidla pro hodnocení dětí. Třídy pravidelně vyhodnocují plnění tematického celku vzhledem ke školnímu vzdělávacímu programu. Záznamy o pokrocích dětí v učení jsou vedeny s návazností od nástupu dítěte do mateřské školy, mají vypovídací hodnotu. Podle těchto záznamů však nejsou stanovována dílčí opatření pro další individuální rozvoj dětí.

Inspekční hospitace potvrdily dobré výsledky vzdělávání v souladu s očekávanými výstupy vzdělávacího programu (např. děti zvládaly pohybové dovednosti, sebeobsluhu, jednoduché pracovní úkony, chovaly se přátelsky, pomáhaly si, orientovaly se ve třídách i v budově). Systematicky prováděná logopedická prevence pozitivně ovlivňuje úroveň řečových dovedností dětí.

U dětí v posledním roce před zahájením povinné školní docházky bylo zjištěno, že mají osvojené pracovní návyky, při práci jsou soustředěné, umí činnost dokončit. K eliminaci adaptačních potíží po nástupu do základní školy přispívá také cílený rozvoj potřebných dovedností předcházejících čtení, psaní a počítání a úzká spolupráce se základní školou.

Vzdělávací nabídka předškolního vzdělávání je doplněna celoročními projekty zaměřenými na rozvoj určitých dovedností, bezpečnost a ochranu zdraví, dopravní výchovu, prevenci rizikového chování (např. integrovaný záchranný systém, spolky v obci).

Výsledky vzdělávání žáků základní školy jsou průběžně sledovány a vyhodnocovány. Vzhledem ke každodennímu osobnímu kontaktu pedagogů jsou bez zbytečného odkladu komunikovány změny v chování a prospěchu jednotlivých žáků a přijímána případná opatření (např. spolupráce se zákonnými zástupci, pracovníky školských poradenských zařízení, konzultace s psychologem, kurátorem, doučováním). Ne vždy se podaří žáka motivovat k zodpovědnému přístupu ke vzdělávání.

V souladu s programem poradenských služeb ve škole probíhají výchovné komise, které řeší aktuální výchovné problémy žáků. V případě potřeby dochází ke spolupráci s externími odborníky (např. sociometrické měření) a nastavení odpovídajících opatření, jako jsou cílené preventivní programy a komunitní kruhy.

V posledním období se škole podařilo vyřešit kyberšikanu mezi některými žáky na druhém stupni. I přes opakovaná jednání se zákonnými zástupci a orgánem sociálně právní ochrany dítěte se zatím nepodařilo vyřešit případ záškoláctví s negativním dopadem do vzdělávání a výchovy dvou žáků.

Informace o žácích s potřebou podpůrných opatření jsou systematicky zpracovávány výchovnou poradkyní a předávány pedagogům. V důsledku nižšího počtu žáků ve třídách a spolupráce učitelů s asistenty pedagoga se daří vytvářet vhodné podmínky i ve třídách s vyšším podílem žáků s potřebou podpůrných opatření. Pro žáky s odlišným mateřským jazykem jsou účelně nastaveny adaptační aktivity a posílena výuka českého jazyka.

Sledování vývoje výsledků žáků není systematické. Škola využila externího testování žáků pátého ročníku v českém a anglickém jazyce a matematice provedeného ještě předchozím vedením a navázala testováním těchto žáků v devátém ročníku. S výsledky však cíleně nepracovala a jiné ověřování (interní či externí) zatím nenastavila. Zpětná vazba o úspěšnosti absolventů je nahodilá.

Škola promyšleně vytváří řadu vhodných příležitostí pro rozvoj požadovaných kompetencí žáků, jako je nabídka zájmových kroužků, činnost žákovské samosprávy, exkurze, projektová činnost, environmentální aktivity Ekoškoly a Ekoškolky, adaptační kurzy, návštěva kulturních představení i účast v různých soutěžích. V rámci tzv. Střídavky je promyšleně podporováno účelné rozvíjení vazeb mezi mateřskou a základní školou.

Závěry

Vývoj školy

- Změna ve vedení na pozici ředitelky školy a zástupců ředitelky pro základní a mateřskou školu
- Zkvalitnění materiálních podmínek se pozitivně promítá do kvality a organizace výchovně vzdělávací práce školy
- Bezbariérový přístup v celém rozsáhlém areálu školy

Silné stránky

- Koncepční záměry jsou úspěšně realizovány za aktivní podpory zřizovatele (1.1)
- V mateřské škole dobré prosociální vztahy ovlivňují příjemné psychosociální prostředí, podporují aktivní týmovou spolupráci, kolegiální a vzájemný respekt (3.3)
- Zkvalitňování prostorových a materiálních podmínek podporuje podnětnou edukační atmosféru a pozitivně se promítá do kvality a organizace výchovně vzdělávací práce (2.4)
- Úspěšná realizace třídních projektů a požadovaných kompetencí vede k efektivnímu rozvoji dětí i žáků (4.4)
- Ve školní družině pestrá nabídka aktivit reagující na potřeby žáků a promyšleně doplňující výuku základní školy (4.2)
- Funkční spolupráce vyučujících a asistentek pedagoga vedoucí k cílené podpoře dětí i žáků se speciálními vzdělávacími potřebami i ostatních žáků ve třídě (6.2)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Nedostatečný počet interaktivních tabulí pro výuku a zastaralá učebna informatiky (2.4)
- V rámci výuky nedostatečná diferenciacie s ohledem na možnosti a schopnosti jednotlivých žáků (4.1)
- Záznamy pedagogické diagnostiky nejsou systematicky využívány k plánování vzdělávacího procesu v mateřské škole, cíleně nevedou k diferencované nabídce a účelnému poskytování individuálního přístupu k dětem (4.1)
- Nízká míra vyhodnocování naplnění vzdělávacích cílů a vytváření vhodných příležitostí pro vzájemné hodnocení a sebehodnocení žáků (4.3)
- Chybějící systematické zjišťování výsledků vzdělávání žáků, analýza příčin neúspěchu a přijímání účinných opatření (5.1)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- V mateřské škole další vzdělávání pedagogických pracovníků preferenčně zaměřit na využívání pedagogické diagnostiky při individualizaci vzdělávání a hodnocení vzdělávacího procesu
- Větší pozornost věnovat vzdělávacím cílům vyučovacích hodin, diferenciaci učiva a hodnocení a sebehodnocení dětí a žáků
- Nastavit systematické zjišťování výsledků vzdělávání žáků školy, analyzovat příčiny jejich neúspěchu a přijímat adekvátní opatření

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní vzdělávací program EKOŠ zpracovaný podle RVP ZV, s platností od 1. 9. 2007, včetně osmi verzí
2. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání Zdravá mateřská škola, platnost od 1. 9. 2023
3. Školní vzdělávací program školní družiny, s účinností od 1. 9. 2013
4. Zápis z jednání pedagogické rady, školní roky 2022/2023 a 2023/2024
5. Organizace školního roku 2023/2024

6. Výroční zpráva o činnosti školy 2022/2023
7. Školní matrika, školní rok 2023/2024
8. Plán kontrolní a hospitační činnosti, záznamy z hospitací 2023/2024
9. Plán DVPP pro školní rok 2023/2024, certifikáty o účasti zaměstnanců
10. Zápisy z jednání výchovných komisí, školní roky 2022/2023 a 2023/2024
11. Výsledky testování žáků externím subjektem, školní roky 2018/2019 a 2022/2023
12. Výzkum pracovního života a pracovního zdraví učitelů, ze dne 16. 1. 2024
13. Stručná zpráva ze supervizního setkání s vedením školy a učitelským týmem ZŠ a MŠ Černovice, ze dne 4. 2. 2024
14. Organizační směrnice Plán první pomoci (traumatologický plán), ze dne 1. 9. 2022
15. Program poradenských služeb ve škole, s účinností od 1. 9. 2016
16. Preventivní program školy pro školní rok 2023/2024, ze dne 4. 9. 2023
17. Strategie prevence a řešení školní neúspěšnosti žáků školy, ze dne 4. 9. 2023
18. Krizový plán školy, ze dne 21. 1. 2024
19. Hodnocení činnosti mateřské školy za školní rok 2022/2023
20. Dokumentace dětí a žáků s potřebou podpůrných opatření
21. Roční plán mateřské školy 2023/2024
22. Pedagogická diagnostika dětí
23. Dokumentace školní družiny

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

PhDr. Mgr. Milan Matějů, školní inspektor, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Eva Bekeová, školní inspektorka

Mgr. Ludmila Dobalová, školní inspektorka

Ing. Hana Vejvodová, kontrolní pracovnice

25. 3. 2024